

Sedmdesátiny podplukovníka ve výslužbě MUDr. Josefa Chaloupky

Jedním z mála lékařů, kteří mezi druhou polovinou 60. a první polovinou 70. let minulého století přišli jako odborní pracovníci do Ústavu leteckého zdravotnictví a kteří v něm (jen s několikaletým vynuceným přerušáním) v plném pracovním nasazení setrvali dodnes, je MUDr. Josef Chaloupka.

Narodil se 9. září 1935 v Pardubicích. Po odmaturování byl v roce 1953 přijat jako posluchač do Vojenské lékařské akademie. Diplom absolventa Lékařské fakulty Univerzity Karlovy získal v roce 1959. Po dvouletém postgraduálním školení ve Vojenské nemocnici Brno byl přidělen jako hlavní lékař k letištnímu praporu v Bechyni. V roce 1963 složil atestaci 1. stupně z vnitřního lékařství, ale již následujícího roku se stal vědeckým pracovníkem oddělení psychologie a fyziologie leteckého výcviku Ústavu leteckého zdravotnictví, vedeného pplk. MUDr. Milanem Morávkem, CSc. Ten začínajícího vědeckého pracovníka orientoval na řešení v té době zcela unikátní problematiky psychofyziologických problémů výcviku vojenských pilotů na novém letounu československé výroby L-29. Současně se seznamoval s rolí lékaře-specialisty při vyšetřování příčin leteckých nehod. V začátcích vědecké kariéry dostal rovněž příležitost na vlastní kůži poznat, co znamená příprava světového kongresu. Stal se členem

vědeckého sekretariátu 15. mezinárodního kongresu leteckého a kosmického lékařství, který proběhl v Praze v říjnu 1966. Ještě v témže roce se mu podařilo přejít na místo asistenta vnitřního oddělení ústavu.

V roce 1970 složil atestaci 2. stupně z vnitřního lékařství a v roce 1977 byl jmenován zástupcem náčelníka vnitřního oddělení ÚLZ. Zaměřil se na možnosti indikování preventivní péče a takového medikamentózního léčení výkonných letců, které nenaruší jejich způsobilost k letecké službě. Z této funkce byl v letech 1979–1980 vyslán jako letecko-lékařský poradce do Letecké školy v Tripolisu v Libyi. Po návratu, v důsledku personálních změn na mateřském pracovišti, které mu neskýtaly perspektivu odborného růstu, odešel do zálohy a přijal místo zástupce ředitele Ústředního ústavu železničního zdravotnictví, které zastával mezi lety 1982–1989. Krátce byl také jeho ředitelem. Tento ústav v té době zajišťoval prostřednictvím svých podřízených poliklinik pracovnělékařskou péči o piloty tehdejšího Slovaíru a v MUDr. Chaloupkovi získal odborně připraveného garanta této péče. (Stojí za zmínku, že jedním z praktických opatření usnadňujících kontrolu preventivních prohlídek bylo zřízení zdravotních knížek pro tyto pracovníky. Jelikož se osvědčily, zavedly je na sklonku 80. let pro všechny letecký personál také Československé aerolinie). Po reorganizaci ÚÚZZ pracoval v Železniční nemocnici Praha jako primář oddělení pro preventivní a pracovní lékařství až do prosince 2001.

V roce 2002 se vrátil na místo asistenta vnitřního oddělení Ústavu leteckého zdravotnictví a od ledna roku 2004 přijal na částečný úvazek funkci vrchního inspektora Letecko-lékařské inspekce Úřadu pro civilní letectví. Mezi vojenskými i civilními letci si získal přirozený respekt a důvěru, což je pocta, které se vzhledem k jejich zvyku pokud možno nesvěřovat se lékařům se zdravotními potížemi, nedostane každému. Dokáže držet krok s nejnovějšími pokroky v medicíně nejen díky své jazykové výbavě, ale i proto, že se účastní odborných internistických a kardiologických konferencí a sjezdů. Jen výjimečně schází na pravidelných pondělních přednáškových večerech Spolku lékařů českých v Praze.

Na odbornou dráhu leteckého lékaře je vynikajícím způsobem připraven nejen teoreticky, ale i prakticky. V roce 1985 se zúčastnil konkurzu na místo lékařského reprezentanta v Mezinárodní organizaci pro civilní letectví v Montrealu a absolvoval kurz pro letecké lékaře Federálního leteckého úřadu USA. Nástavbovou atestací z leteckého lékařství složil v roce 1994. Po roce 1989 se účastní většiny kongresů AsMA (Americké společnosti leteckého a kosmického lékařství), kde jako v České republice první Senior Aviation Examiner zároveň absolvuje povinné inovační kurzy. Od svých 16 let je držitelem průkazu pilota kluzáků a od roku 1974 také průkazu soukromého pilota. Na svém kontě má přibližně 600 nalétaných hodin.

Nejen fyzickým vzhledem, ale také psychickou aktivitou a častým pobytem za řídicí pákou sportovního letounu MUDr. Josef Chaloupka absolutně nevypadá na člověka, který přestoupil práh osmého decenia. Jak pro jeho blízké a přátele, tak pro letecký personál a taktéž pro leteckou medicínu je ovšem tato skutečnost mimořádně nadějná.

Milý kolego a příteli. My všichni, kteří máme to štěstí, že se můžeme společně s Tebou věnovat péči o zdraví našich letců, Ti přejeme, aby Ti zdraví, chuť do života a radost z práce a létání vydržely i do dalších let.

Doc. MUDr. Jiří Šulc, CSc.